

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра документознавства і музейної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Іврилук С. В.

Протокол № 5 від 21.02. 2018 р.

ПРОГРАМА

Вибіркової навчальної дисципліни
Історія музейної справи в Україні
підготовки бакалавра

напряму підготовки 6.020103 «Музейна справа та охорона пам'яток історії та
культури»

спеціалізації Прикладна музеологія та пам'яткоохоронна діяльність

Луцьк 2018

Програма навчальної дисципліни «Історія музейної справи в Україні» підготовки бакалавра, галузі знань 0201 «Культура», напрямку підготовки 6.020103 «Музейна справа та охорона пам'яток історії та культури», спеціалізації «Прикладна музеологія та пам'яткоохоронна діяльність».

Розробник: Дмитренко Алла Адамівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри документознавства і музейної справи

Рецензент: Кінд-Войтюк Наталія Василівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри нової та новітньої історії України,

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри документознавства і музейної справи

протокол № 8 від 26.01, 2018 р.

Завідувач кафедри (Бондаренко Г. В.)

Програма навчальної дисципліни

схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки

Протокол № 3 від 8.02, 2018 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету: (Карліна О. М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика дисципліни
Денна форма навчання	Шифр і назва галузі знань: <i>0201 – Культура</i>	Вибіркова
	Спеціальність: <i>6.020103 «Музейна справа та охорона пам'яток історії та культури»</i>	
Кількість годин / кредитів <i>150/5</i>	Освітня програма: <i>Прикладна музеологія та пам'яткоохоронна діяльність</i>	Рік навчання: <i>третій</i>
		Семестр: <i>шостий</i>
		Лекції: <i>34 год.</i>
		Практичні (семінари): <i>34 год.</i>
ІНДЗ: <i>немає</i>	Освітній ступінь: <i>Бакалавр</i>	Самостійна робота: <i>72 год.</i>
		Консультації: <i>10 год.</i>
		Форма контролю: <i>екзамен</i>

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика дисципліни
Денна форма навчання	Шифр і назва галузі знань: <i>0201 – Культура</i>	Вибіркова
	Спеціальність: <i>6.020103 «Музейна справа та охорона пам'яток історії та культури»</i>	
Кількість годин / кредитів <i>150/5</i>	Освітня програма: <i>Прикладна музеологія та пам'яткоохоронна діяльність</i>	Рік навчання: <i>третій</i>
		Семестр: <i>шостий</i>
		Лекції: <i>34 год.</i>
		Практичні (семінари): <i>34 год.</i>
ІНДЗ: <i>немає</i>	Освітній ступінь: <i>Бакалавр</i>	Самостійна робота: <i>72 год.</i>
		Консультації: <i>10 год.</i>
		Форма контролю: <i>екзамен</i>

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Історія музейної справи в Україні» належить до переліку вибіркового навчальних дисциплін і спрямована на оволодіння студентами знаннями про особливості виникнення, розвитку і функціонування музеїв України в різні історичні періоди.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів знань, умінь і навичок з проблем розвитку українського музейництва. Основними завданнями навчальної дисципліни є: вивчення ролі наукових і культурно-освітніх товариств та комісій, губернських земств та органів міського самоврядування та ін. у виникненні музеїв в різні історичні періоди; особистий внесок О. Поля, Д. Щербаківського, М. Біляшівського та ін. у розвиток українського музейництва; диференціація наукових знань та виникнення спеціалізованих музеїв; особливості кадрової політики музеїв, побудови експозицій та ін. форм роботи у різні періоди; з'ясування основних тенденцій розвитку музеїв на території Волині у ХІХ — початку ХХІ ст.; нормативно-правова база функціонування музеїв; музеї Півдня України та Криму в умовах окупації; впровадження сучасних інформаційних технологій в музейній сфері; визначення місця музеїв у суспільному житті України в різні історичні періоди.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни: навчальна дисципліна вивчається студентами третього курсу на основі знань, отриманих при вивченні історії України, музеєзнавства та історії музейної у світі. Курс «Історія музейної справи в Україні» тісно пов'язаний з такими навчальними дисциплінами як археологія, українська етнологія, фондова, експозиційна, виставкова та науково-дослідна робота музеїв та ін.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- базові поняття в галузі історії українського музейництва;
- особливості виникнення музеїв України в різні історичні періоди та їх суспільні функції;
- роль наукових, культурно-освітніх товариств, громадських і державних організацій у становленні музеїв України;

- місце приватної ініціативи у формуванні музейних колекцій;
- сучасні тенденції в розвитку приватного колекціонування та музейництва;
- державна політика в області музейництва у ХХ ст.;
- основні закономірності розвитку музеїв як науково-дослідних і культурно-освітніх установ;
- кадрова політика в Україні у ХХ — початку ХХІ ст., кафедри музеєзнавства;
- суспільні процеси в Україні і особливості побудови музейних експозицій;
- сучасна організація та функціонування матеріально-технічного забезпечення українських музеїв;
- історія нагромадження найвизначніших музейних зібрань України;
- пограбування українських музеїв у ХХ ст.;
- роль окремих особистостей у розвитку музейної справи України;
- реорганізація українських музеїв у різні періоди ХХ — початку ХХІ ст.;
- основні етапи та особливості у розвитку волинського музейництва;
- сучасна музейна політика та законодавство України;
- функціонування музеїв Півдня України та Криму в умовах окупації;
- впровадження сучасних інформаційних технологій в музейній сфері;
- особливості формування музейних колекцій і створення шкільних, сільських та ін. музеїв;
- самостійно проводити дослідження з проблем історії музеїв України.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Протомузейництво та музейна справа в Україні у ХІХ — початку ХХ ст.

Тема 1. Вступ до курсу

Предмет, завдання і зміст курсу. Визначення поняття «історія музейної справи». Періодизація історії музейної справи. Всесвітня періодизація. Періодизація музейної справи в Україні. «Історія музейної справи в Україні» як міждисциплінарний курс. Основні та допоміжні джерела до вивчення історії музейної справи в Україні. Історіографія курсу «Історії музейної справи в Україні».

Тема 2. Початки збирання пам'яток історії та культури на теренах України

Перші форми колекціонування за археологічними дослідженнями. Середньовічні традиції збирання на землях України. Поява прамузейних форм за часів Київської Русі (VI-XIII ст.) та в добу Галицько-Волинської держави, Великого князівства Литовського та Речі Посполитої І.

Музеєфікація культурних здобутків на теренах України у XVII-XVIII ст. Прамузейні осередки в королівських, і магнатських замках, палацах, шляхетських садибах. Діяльність польських Едукаційної комісії та Товариства приятелів наук та становлення музейництва на історичних землях України.

Зародження університетського музейництва. Кабінет натуральної історії при Львівському університеті (1784 р.)

Тема 3. Становлення музейної справи в Україні у першій половині ХІХ ст.

Історико-культурні передумови та причини виникнення перших музеїв на території України на початку ХІХ ст. Наукові товариства і розвиток музейництва. Перші музеї в Україні. Особистий внесок І. Бларамберга, П. Дюбрюкса, І. Стемповського, А. Ашика у розвиток українського музейництва першої половини ХІХ ст. Українські пам'ятки у музеях Петербурга і Москви. Навчальні кабінети та Музеї при Львівському, Харківському, Київському університетах. Становлення приватного та церковного колекціонування в західних регіонах України.

Тема 4. Музейництво в Україні у другій половині ХІХ - початку ХХ ст.

Особливості розвитку українського музейництва у ХІХ — на початку ХХ ст. у ХІХ — на початку ХХ ст. Періодизація розвитку українського музейництва у ХІХ — початку ХХ ст.

Економічне та культурне піднесення, демократизація сфери культури в результаті реформ 1840-1860-х рр. і розвиток музейної справи в Україні. Розширення музейної мережі.

Приватні музейні зібрання XIX — початку XX ст. Музеї при навчальних закладах XIX — початку XX ст. Музеї наукових і культурно-освітніх товариств та губернських учених архівних комісій. Музеї губернських земств та органів міського самоврядування. Музеї органів міського самоврядування. Створення Панорами “Оборона Севастополя” (1905 р.).

Зародження природничого, художнього, етнографічного музесознавства в Україні. Становлення і розвиток церковно-історичного музейництва в середині XIX — початку XX ст. Перші меморіальні музеї. Українські музеї за кордоном.

Перші вітчизняні періодичні видання з пам'яткоохоронної та музейної тематики. Видатні діячі українського музейництва. Археологічні з'їзди XIX — початку XX ст. та їх роль у розвитку музейництва.

Трансформація музеїв впродовж другої половини XIX — початку XX ст.

Музейна справа України в роки Першої світової війни. Негативні тенденції у розвитку українського музейництва.

Тема 5. Музейна справа на Волині у другій половині XIX - початку XX ст.

Заклади музейного типу при церковних братствах Волині (Володимир-Волинський, Луцьк, Житомир).

Поява світських музейних закладів на Волині. Музей при публічній бібліотеці м. Житомира. Волинський музей при Рівненському сільськогосподарському рільничому товаристві. Військово-історичний музей у м. Дубно. Музей при Товаристві дослідників Волині і перетворення його на Волинський центральний музей. Меморіальний музей-пам'ятник “Козацькі могили” у м. Берестечку.

Приватні музейні збірки. Городецький музей. Барон Ф. Штейнгель. Приватні колекції членів родини Шодуарів із Житомирщини.

Підпорядкованість музеїв Волині другої половини XIX — початку XX ст.

Змістовий модуль 2. Українське музейництво у XX — початку XXI ст.

Тема 6. Музейна справа в Україні в добу національно-визвольних змагань (березень 1917-1920 рр.).

Вплив Жовтневої революції на музейну справу. Перетворення музеїв на ідеологічні установи.

Українське музейництво за часів Центральної Ради (березень 1917 — 19 квітня 1918 р.). Музейна справа в Україні при уряді Павла Скоропадського (29 квітня 1918 - 14 грудня 1918 р.). Українське музейництво часів Директорії (грудень 1918 — листопад 1920 р.). Стан українського музейництва в умовах радянської влади. Музейна політика більшовиків.

Тема 7. Музейництво України у міжвоєнний період (1921-1939 рр.).

Пограбування українських музеїв більшовицькою владою.

Національне музейництво в часи українізації (1920-ті роки). Державна політика радянської влади в галузі музейної справи. Музейні наради. Проблеми класифікації музеїв та створення музейної мережі.

Заснування музеїв національного значення, наукових і регіональних. Приватні колекції у музеях України. Створення етнографічних музеїв.

Підготовка кадрів музейних працівників. Теорія та методика музейної справи. 1-й Всеросійський музейний з'їзд та негативний вплив його результатів на розвиток музейної справи. Діяльність істпартів.

Негативні тенденції в розвитку українського музейництва наприкінці 1920-х — у 1930-х рр. Музейні установи та музейники в період “Великого терору”.

Законодавча основа, музейна політика на «Східних кресах» Речі Посполитої II. Розширення мережі регіональних музейних осередків. Виставкова і видавнича діяльність краєзнавчих осередків. З'їзди українських музейних працівників.

Українські музеї за межами України.

Тема 8. Музейництво Волині у міжвоєнний період (1921-1939)

Волинський науково-дослідний музей. Відділи. Основні напрямки роботи. Місцеві музейні осередки Житомирщини. Репресії у середовищі волинських музейників.

Створення Музею Волині. Відділи, структура музейної експозиції, форми роботи. О. Прусевич, А. Дублянський та ін. Музеї Рівного, Дубна, Кременця, Острога, Ковеля.

Тема 9. Доля культурної спадщини України в період Другої світової війни (1939-1945 рр.).

Реформування музеїв на землях Західного регіону після вересня 1939 р. Реорганізація музейних закладів Волині у 1940 р.

Війна і музейна справа. Надзвичайні рішення та постанови під час Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр. стосовно збереження пам'яток історії і культури. Евакуація на Схід.

Реорганізація музеїв окупаційними властями. Широкомасштабні вивезення музейних скарбів до Німеччини, Румунії. Доля музейних скарбів Східної і Західної Волині у роки війни.

Відновлення музейної мережі (1943-1945 рр.). Реевакуація музейних збірок зі Сходу (1944-1947).

Тема 10. Музейна справа в Україні у другій половині 1940-1950-х рр.

Відновлення та впорядкування музейної мережі після війни. Розвиток краєзнавчих музеїв. Всесоюзна нарада музейних працівників. Позитивні і негативні тенденції в музейній галузі у 1950-х - початку 1960 рр. Ідеологічна ревізія музейних експозицій. Невпорядкованість мережі і профілів музеїв. Ідеологічна чистка в західноукраїнських музеях.

Становлення музеєзнавства як наукової дисципліни. Друкування збірників праць окремих музеїв, досліджень та посібників.

Тема 11. Українське музейництво у 1960-1980х рр.

Розвиток радянського законодавства про музеї та охорону пам'яток історії і культури у 1960-80-х рр.

Пошук шляхів музеєзнавчої роботи в Україні з 1960-х років. Розвиток музейної мережі. Профільне спрямування музеїв. Поширення музеїв Леніна, історико-революційних, історико-партійних, історії комсомолу.

Розбудова мережі етнографічних музеїв, державних історико-культурних заповідників.

Скорочення мережі державних музеїв (після виступу першого секретаря ЦК КПРС М. С. Хрущова на січневому (1961 р.) пленумі ЦК КПРС).

Основні напрямки громадського музейного руху. Громадський рух за створення нових самодіяльних музеїв та музейних кімнат у сільській місцевості і на підприємствах.

Мережа музеїв на кінець 1980-х рр. та їх профілі. Музейні видання.

Розвиток музеєзнавства як наукової дисципліни у 1970-х - 1980х рр.

Розвій музейництва у співпраці з Академією наук, творчими спілками та громадськими організаціями.

Музейництво в контексті розвитку історичного краєзнавства та пам'яткознавства.

Тема 12. Проблеми розвитку музейної справи в незалежній Україні.

Історико-правовий аспект музейної справи в незалежній Україні. Формування законодавства про охорону культурної спадщини, музеї та музейну справу в пострадянській Україні. Сучасне українське законодавство про види музеїв, про управління й самоврядування музеїв, про участь музеїв України в спільних міжнародних наукових дослідженнях.

Сучасний стан музейництва, збереження та використання пам'яток історії культури в Україні. Музейний фонд. Реорганізація українських музеїв.

Музеї Півдня України та Криму в умовах окупації.

Волинське музейництво в роки незалежності.

Впровадження сучасних інформаційних технологій в музейній сфері.

Підготовка кадрів музейників.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лек.	Практ/	Конс.

			Семін		роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Протомузейництво та музейна справа в Україні у XIX — початку XX ст.					
Тема 1. Вступ до курсу	1	1			
Тема 2. Початки збирання пам'яток історії та культури на теренах України	5	1			4
Тема 3. Становлення музейної справи в Україні у першій половині XIX ст.	11	2	2	1	6
Тема 4. Музейництво в Україні у територіальних межах Російської імперії у другій половині XIX - початку XX ст.	27	4	6	1	16
Тема 5. Музейна справа на Волині у другій половині XIX - початку XX ст.	15	4	4	1	6
Разом за змістовим модулем 1	57	10	12	3	32
Змістовий модуль 2. Українське музейництво у XX — початку XXI ст.					
Тема 6. Музейна справа в Україні в добу національно-визвольних змагань (березень 1917-1920 рр.).	9	2	2	1	4
Тема 7. Музейництво України у міжвоєнний період (1921-1941 рр.).	19	4	6	1	8
Тема 8. Музейництво Волині у міжвоєнний період (1921-1941 рр.)	17	4	4	1	8
Тема 9. Доля культурної спадщини України в період Другої світової війни (1941-1945 рр.).	9	2	2	1	4
Тема 10. Музейна справа в Україні у другій половині 1940-х — 1950-х рр.	9	4	2	1	2
Тема 11. Українське музейництво у 1960-1980х рр.	17	4	2	1	10
Тема 12. Музейна справа в незалежній Україні.	13	4	4	1	4
Разом за змістовим модулем 2	91	24	22	7	40
Усього годин	150	34	34	10	72

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	К-сть годин
1	Тема 1. Музейництво України у першій половині XIX ст. 1. “Археологічний бум” і початки музейництва на Півдні України. 2. Роль наукових товариств у становленні українських музеїв. 3. Формування музейних осередків при навчальних закладах.	2
2	Тема 2. Приватне колекціонування в Україні у другій половині XIX - початку XX ст. 1. Збирацько-колекціонерська діяльність В. Тарновського та його збірка. 2. Колекція місцевої старовини О. Поля у Катеринославі та її склад. 3. К. Скаржинська: колекціонуванням пам'яток місцевої старовини, створення приватного музею. 4. Т. Легоцький: дослідження, колекції, створення музею історії та побуту краю.	2
3	Тема 3. Музеї при навчальних закладах у другій половині XIX —	

	<p>початку XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> Музеї Київського університету святого Володимира. Музеї Новоросійського університету. Музеї Харківського університету. Музеї Чернівецького університету. Музеї Львівського університету. 	2
4	<p>Тема 4. Створення музеїв при товариствах, комісіях, земствах у другій половині XIX — початку XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> Музеї наукових і культурно-освітніх товариств. Роль губернських учених архівних комісій у створенні музеїв. Особливості музеїв губернських земств. Церковно-історичне музейництво. 	2
5	<p>Тема 5. Приватні музейні збірки Волині другої половини XIX — початку XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> Барон Федір Штейнгель — засновник Городоцького музею. Передумови створення Городоцького музею. Експедиційна робота музею. Науково-дослідний відділ музею. Колекції музею. Роль М. Біляшівського у формуванні і опрацюванні фондів музею Штейнгеля. Приватні колекції членів родини Шодуарів та їх доля. 	4
6	<p>Тема 6. Стан українського музейництва в перші роки радянської влади.</p> <ol style="list-style-type: none"> Націоналізація та реорганізація музеїв. Всеукраїнський комітет охорони пам'яток мистецтва та старовини . Розвиток мережі губернських, повітових і волосних музеїв. 	2
7	<p>Тема 7. Заснування національних та регіональних музеїв у міжвоєнний період.</p> <ol style="list-style-type: none"> Всеукраїнський історичний музей ім. Т. Шевченка. Всеукраїнське музейне містечко в Києво-Печерській лаврі. Музей мистецтв ВУАН. Музей Слобідської України ім. Г. Сковороди. Музей Степової України. Музей єврейської культури. Центральний музей Тавриди. Регіональні музейні осередки на західноукраїнських землях. 	6
8	<p>Тема 8. Західноукраїнське музейництво у міжвоєнний період.</p> <ol style="list-style-type: none"> Регіональні музейні осередки. Реформування музеїв на землях Західного регіону України після вересня 1939 р. 	2
9	<p>Тема 9. Волинський науково-дослідний музей у Житомирі.</p> <ol style="list-style-type: none"> Особливості створення та структура музею. Формування музейної колекції. Основні форми роботи музею. Експедиційна діяльність. 	2
10	<p>Тема 10. Музей Волині у Луцьку.</p> <ol style="list-style-type: none"> Створення і структура Музею Волині. Особливості формування колекції. Експедиційна робота музею. 	2
11	<p>Тема 11. Доля музейних колекцій України у роки Другої світової війни.</p> <ol style="list-style-type: none"> Евакуація музейних збірок на схід. Реорганізація музеїв окупаційними властями. Реевакуація музейних збірок зі Сходу. Участь України в реституційних заходах Радянського Союзу. 	2

12	<p>Тема 12. Політика тоталітарного режиму в другій половині 1940-х – 1950-х рр. у музейній галузі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Ждановщина” та її вплив на музеї України. 2. Кадрова політика в українських музеях. 3. “Чистка” фондів, перерозподіл та повернення музейних предметів. 	2
12	<p>Тема 12. Громадське музейництво України 1960-80-х рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття “громадський музей” в дослідженнях вчених та нормативній базі. 2. Створення самодіяльних музеїв та музейних кімнат. 3. Створення музейних масових відділів на громадських засадах. 4. Інститут громадського інспектора по музеях. 5. Запровадження звання «народний музей». 	2
13	<p>Тема 13. Музеї Півдня України та Криму в умовах окупації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми збереження музейних цінностей анексованої Кримської Автономної Республіки. 2. Окуповані культурні цінності Донецької та Луганської областей. 3. Дії Збройних Сил України щодо збереження культурних цінностей в умовах війни та збройних конфліктів. 	2
14	<p>Тема 14. Волинське музейництво у роки незалежності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Волинський краєзнавчий музей та його структура. 2. Районні та міські музеї. 3. Музеї при навчальних закладах. 4. Негативні фактори в розвитку волинського музейництва. 	2
Разом		34

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	К-сть годин
1	<p>Тема 1. Музеїфікація культурних здобутків на теренах України у XVII-XVIII ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Прамузейні осередки в королівських, і магнатських замках, палацах, шляхетських садибах. 7. Зібрання церковних братств (Львівське, Луцьке, Київське). 8. Гетьманські та старшинські колекції (Мазепа, Самойлович та ін.). Меценатство. 9. Зібрання історико-культурних цінностей у традиціях різних конфесій. 10. Діяльність польських Едукаційної комісії та Товариства приятелів наук та становлення музейництва на історичних землях України. 	4
2	<p>Тема 2. Перші музеї України та роль наукових товариств у їх розвитку (перша половина XIX ст.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кабінет рідкостей Чорноморського депо та Миколаївський музей античних пам'яток. 2. Музей старожитностей у Феодосії, роль І Айвазовського у його розвитку. 3. Одеський міський музей. 4. Керченський археологічний музей. 5. Музей старожитностей Катеринославщини. 	4
3	<p>Тема 3. Внесок окремих дослідників, колекціонерів, меценатів у становлення перших музеїв в Україні (перша половина XIX ст.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Іван Бларамберг. 2. Поль Дюбрюкс. 3. Іван Стемпковський. 4. Антон Ашкі. 5. Олександр Поль. 	2

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Микола Біляшівський. 2. Вадим Модзалевський. 3. Кость Мощенко. 4. Володимир і Дмитро Антоновичі. 5. Дмитро Багалій. 6. Данило Щербаківський. 7. Віктор Гошкевич. 8. Микола Петров. 	4
11	<p>Тема 11. Етнографічне музейництво у міжвоєнний період.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музей (Кабінет) антропології та етнології імені Ф. Вовка при ВУАН. 2. Музей народного побуту при Етнографічній комісії ВУАН. 3. Чернігівський етнографічний музей. 4. Етнографічне музейництво на західноукраїнських землях. 	2
12	<p>Тема 12. Знищення української музейної традиції у період “Великого терору” та доля музейників.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реорганізація українських музеїв у 1930-х рр. 2. Микола Макаренко. 3. Дмитро Яворницький. 4. Федір Шміт. 5. Федір Козубовський. 6. Євгенія Спаська. 7. Ніна Заглада. 8. Лідія Шульгина. 9. Софія Терещенко. 	6
13	<p>Тема 13. Місцеві музейні осередки Волині у міжвоєнний період.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коростенський краєзнавчий музей. 2. Краєзнавчий музей в с. Дідковичі на Коростенщині. 3. Бердичівський соціально-історичний музей. 4. Регіональний Музей Землі Дубенської. 5. Музей Кременецької землі. 6. Господарський музей Волині (м. Рівне). 7. Музей Землі Ковельської. 	4
14	<p>Тема 14. Музейники Волині у міжвоєнний період.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музейники Східної Волині: В. Вікторовський, С. Бржозовський, В. Кравченко, П. Абрамович, С. Бельський, С. Гамченко, В. Бруховський, Ф. Козубовський, К. Черв'як, Н. Дмитрук, Т. Мовчанівський та ін. 2. Працівники Музею Волині: О. Прусевич, А. Дублянський, Я. Фітцке, Я. Гофман, С. Мацко, Ю. Нець та ін. 	4
15	<p>Тема 15. Музейні скарби України у період Другої світової війни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність підрозділів Айнзацштабу Розенберга та “батальйону особливого призначення”. Трофейні комісії. 2. Доля колекцій музеїв Центральної України. 3. Вивезення колекцій західноукраїнських музеїв. 4. Музейні колекції Волині. 	4
16	<p>Тема 16. Репресивна політика щодо західноукраїнських музеїв у другій половині 1940-х – 1950-х рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реорганізація західноукраїнських музеїв у повоєнні роки. 2. Ідеологічна чистка музеїв. 3. Спецфонди і знищення музейних пам'яток. 4. Ситуація у Національному музеї у Львова. 5. Драматична доля І. Свенціцького. 	2
17	<p>Тема 17. Організація та функціонування державних історико-культурних заповідників у 1960-80-х рр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чернігівський та Новгород-Сіверський державні архітектурно-історичні 	

	заповідники. 2. Історико-культурний заповідник у м. Львові. 3. Історико-архітектурний заповідник у Кам'янці-Подільському. 4. Державний історико-культурний заповідник «Переяслав». 5. Історико-культурний заповідник «Качанівка». 6. Державний історико-культурний заповідник м. Острога. 7. Державний історико-культурний заповідник у м. Луцьку.	5
18	Тема 18. Створення музеїв народної архітектури та побуту у 1960-80-х рр. 1. Музей народної архітектури і побуту Середньої Наддніпрянщини. 2. Музей народної архітектури і побуту у Львові. 3. Чернівецький обласний музей народної архітектури та побуту. 4. Закарпатський музей народної архітектури та побуту. 5. Музей народної архітектури та побуту України. 6. Музей народної архітектури і побуту Прикарпаття. 7. Музеї-скансени у Сарнах і Рокинях.	5
19	Тема 19. Історико-правовий аспект музейної справи в незалежній Україні. 1. Структурна організація діяльності музеїв на державному рівні. 2. Сучасне українське законодавство про види музеїв, порядок їх створення, реорганізації та ліквідації. 3. Сучасне українське законодавство про управління й самоврядування музеїв.	4
	Разом	72

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (макс = 40 балів)		Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 1	МКР 1	МКР 2	
20 балів як середнє арифметичне	20 балів як середнє арифметичне	30	30	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент оволодів навчальним матеріалом на рівні елементарного засвоєння окремих термінів, без зв'язку між ними.
	2	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного відтворення окремих фактів, фрагментів навчального матеріалу; висвітлює питання неправильно, безсистемно.
	3	Студент намагається аналізувати матеріал, але з грубими помилками; відсутнє розуміння основної суті питань, висновки і узагальнення; допускає суттєві помилки.
Середній (репродуктивний)	4	Студент відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; погано орієнтується в основних поняттях.

	5	Студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, але не може зробити чіткі логічні висновки.
	6	Студент намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
Достатній (алгоритмічний-дієвий)	7	У відповідях студента відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки.
	8	Студент активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, у відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
Високий (творчий професійний)	10	У відповідях студента навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки.
	11	Студент активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
	12	Студент у повному обсязі оволодів навчальним матеріалом, вільно та аргументовано викладає його, виявляє творчу самостійність, знання спеціальної літератури, вміння переконувати і твердо захищати свою точку зору при вирішенні проблемних питань

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на модульних контрольних роботах

4 бали – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає визначень; не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань; вирішив кілька тестових завдань.

6 балів – студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, уривчаста неструктурована відповідь, майже не орієнтується в першоджерелах, елементарно викладає думку.

10 балів – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, має початковий рівень знань; відсутні мислення та сформованість практичних навичок, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, правильно вирішив меншість тестових завдань.

16 балів – студент знає і розуміє більше половини навчального матеріалу, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, відповіді непослідовні та нелогічні, правильно вирішив половину тестових завдань.

18 балів – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

20 балів – студент основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, але при викладенні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаючи окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

22 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, але з певними неточностями. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

24 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, уміє аналізувати і систематизувати інформацію; висловлює стандартну аргументацію при оцінці процесів, явищ; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу.

26 балів – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає матеріал під час письмових відповідей, має глибокі і міцні знання, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях.

28 балів – студент глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, уміє ставити і розв'язувати проблеми. Правильно вирішив усі тестові завдання.

30 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вирішує складні проблемні завдання, самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал письмовій формі.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативні документи

1. Закон України “Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей” [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1068-14>, назва з екрану.
2. Звіт про роботу Українського комітету ICOM за 2008–2012 рр. Музейний простір. 2012. № 3. С. 21–26.
3. Інструкція з музейного обліку, зберігання та використання пам'яток державної частини Музейного фонду України від 25 жовтня 2007 р. [Проект] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/publish/article/88140>, назва з екрану.
4. Інструкція з обліку пам'яток недержавної частини Музейного фонду України, 20. 07. 2000 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2009-11-d13.php, назва з екрану.
5. Інструкція про порядок визначення оціночної та страхової вартості пам'яток Музейного фонду України: наказ Міністерства культури і мистецтв України № 325 від 13.07.98.

- Музейний простір. 2011. № 1. С. 4–5.
6. Конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_d69, назва з екрану.
 7. Про внесення змін і доповнень до інструкції про порядок визначення оціночної та страхової вартості пам'яток Музейного фонду України. Наказ Міністерства культури і мистецтв України від 06.08.2002 № 481 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0831-02>, назва з екрану.
 8. Про затвердження Інструкції з організації обліку музейних предметів. Наказ Міністерства культури України від 2.08.2016 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE29259.html, назва з екрану.
 9. Про затвердження Інструкції з організації охорони державних музеїв, історико-культурних заповідників, інших важливих об'єктів культури підрозділами Державної служби охорони при Міністерстві внутрішніх справ України. Наказ Міністерства Внутрішніх справ та Міністерства культури України № 771/428 від 24.10.98 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0725-98>, назва з екрану.
 10. Про затвердження Інструкції про порядок визначення оціночної та страхової вартості пам'яток Музейного фонду України. Наказ Міністерства культури і мистецтв України від 13.07.1998 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0496-98>, назва з екрану.
 11. Про затвердження переліку музеїв, в яких зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України. Постанова Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2000 р. № 209 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/209-2000-%D0%BF>, назва з екрану.
 12. Про затвердження переліку музеїв, що перебувають у віданні підприємств, установ та організацій, де зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2000 р. № 1766 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1766-2000-%D0%BF><http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1766-2000-%D0%BF>, назва з екрану.
 13. Про затвердження Положення про державну реєстрацію, перереєстрацію та облік музеїв. Наказ Міністерства культури України № 220 від 30.04.96 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0350-96>, назва з екрану.
 14. Про затвердження Положення про Музейний фонд України. Постанова Кабінету міністрів України від 20 липня 2000 р. № 1147 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1147-2000-%D0%BF>, назва з екрану.
 15. Про затвердження Положення про Національну комісію з питань повернення в Україну культурних цінностей: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 червня 1993 р. № 464 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/464-93-%D0%BF>, назва з екрану.
 16. Про затвердження Положення про фондово-закупівельну комісію музею. Наказ Міністерства культури України від 21.03.2016 № 144 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0533-16>, назва з екрану.
 17. Про затвердження Порядку занесення унікальних пам'яток Музейного фонду України до Державного реєстру національного культурного надбання. Наказ Міністерства культури і мистецтв України № 653 від 25.10.2001 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0144-02><http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0144-02>, назва з екрану.
 18. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06.1995 р. № 249/95–ВР [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80>, назва з екрану.

Література

1. 15-річчя Музею волинської ікони. Музеї України. 2008. № 5/6. С. 12.
2. Адрюг А., Деркач Т., О. Коваленко О. Скарби чернігівських музеїв. Образотворче мистецтво.

1979. № 4. С. 28–30.
3. Александрович В. Перша експозиція Національного музею у Львові. Пам'ятки України: історія та культура. 2013. № 12. С. 24–39.
 4. Андрєєва Т. Про роботу Волинського краєзнавчого музею в післявоєнні роки (1944–1961). Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб. Луцьк, 1999. Вип. 2. С. 27–29.
 5. Баздирєва А. Теперішнє майбутнє Замку Уяздовського. ART–UKRAIN№ E: Ваш путівник до мистецьких вершин. 2011. № 6. С. 146–150.
 6. Байрак Я. М., Федака П. М. Закарпатський музей народної архітектури та побуту: путівник. Ужгород: Карпати, 1986. 130 с.: іл.
 7. Бедрик Л. Шкільний музей – засіб розширення соціокультурного простору особистості. Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2011. № 6. С. 100–102.
 8. Белькевич Д. Музей як CON TEN T-PROVIDER. IT у виставковому просторі: системи розпізнавання жестів і Семантична павутина. ART–UKRAIN№ E: Ваш путівник до мистецьких вершин. 2011. № 4. С. 150–153.
 9. Бесєдіна Н. Формування мережі державних музеїв на Полтавщині в 1950–1980-х роках. Краєзнавство. 2009. № 3/4. С. 157–164.
 10. Білокінь С. Терор проти українських музейників. Арттаня. 2011. № 3. С. 81–89.
 11. Більченко І. В. Становлення музейної справи у м. Переяславі-Хмельницькому: 40–60-і роки ХХ ст. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkm_2014_4_38, назва з екрану.
 12. Богданова Л. Суспільне мовлення і музей телебачення. Музейний простір. 2014. № 3. С. 29–32.
 13. Бойко Н. Музей «Поштова станція». Українська культура. 2008. № 4. С. 44–45.
 14. Бойко Н. Музей-діорама «Битва за Дніпро в районі Переяслава-Хмельницького і створення Букринського плацдарму восени 1943 року» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»: до 35-річчя заснування та діяльності. Краєзнавство. 2010. № 4. С. 60–75.
 15. Бойко Н., Голод Н. Про нас знають, до нас ідуть, з нами консультуються: Бережанський краєзнавчий музей. Антиквар. 2017. № 9/10. С. 20–25.
 16. Бондаренко Г. Музейне будівництво у Волинській області від 1939 р.: історико-краєзнавчий аспект. Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб.: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. Луцьк, 2004. Вип. 3. С. 14–20.
 17. Бонь В. З історії музею Івана Франка. Науковий вісник музею Івана Франка у Львові. Л., 2012. Вип. 11. С. 7–34.
 18. Ботанический музей: путеводитель / Авт.-сост.: Д. Н. Доброчаева, Б. В. Заверуха, Л. М. Сипайлова. К.: Наук. думка, 1986. 64 с.
 19. Брандао І. Музеї та цифрові технології: [власним досвідом застосування цифрових технологій та соціальних медіа ділиться португальський мезейний фахівець та консультант Інес Брандао]. Музейний простір. 2013. № 4. С. 2–6.
 20. Бугаєва О. Інформаційні ресурси музеїв Києва: проблема джерел Української іконографії. Бібліотечний вісник. 2008. № 3. С. 28–36.
 21. Буняк О. Матеріали Української лютеранської церкви у збірці Національного музею історії України (середина 1920-х рр. початок ХХІ ст.). Історія релігій в Україні: наук. зб. / За заг. ред. М. Капралія та ін. Ч. 3: Сакральні пам'ятки. Львів, 2016. С. 245–255.
 22. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: посібн. / Перекл. з нім. В. Лозинський, О. Лянг, Х. Назаркевич. Львів: Літопис, 2007. 630 с.
 23. Василенко А. С. Літопис слави народної: З історії становлення і розвитку народних музеїв України / Відп. ред. Г. М. Шевчук. К.: Наук. думка, 1974. 190 с.
 24. Величко Т. Особливості становлення й розвитку етнографічного музейництва на півдні України в ХІХ – на початку ХХ ст. Народна творчість та етнографія. 2008. № 3. С. 83–88.

- 25.Вернидубов О., Криштапук Л. З історії становлення мережі музейних закладів на громадських засадах Волині. Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб.: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. Луцьк, 2004. Вип. 3. С. 24-25.
- 26.Виноградова О. В., Дарчук В. Г. Основи музеєзнавства: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2012. 182 с.
- 27.Вихор О. Інтерактивний музей для кожного: яким він має бути? Пропонуємо погляд співробітників Херсонського обласного краєзнавчого музею. Музейний простір. 2012. № 4. С. 50–51.
- 28.Вікно в минуле поліграфії / Д. Василюшин та ін. Музейний простір. 2014. № 4. С. 29–31.
- 29.Волинський краєзнавчий музей: путівник / Авт. тексту, упоряд. Є. Ковальчук. Луцьк: Медіа, 2004. 16 с.: іл.
- 30.Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб. Вип. 2 / Редкол.: А. Силук та ін. Луцьк: Надстир'я, 1999. 206 с.
- 31.Гаврилюк Л. О. З історії музеїв природничого профілю в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.). Шоста Всеукр. наук. конф. з іст. краєзнавства. Луцьк, 1993. С. 335–336.
- 32.Гаврилюк О. Н. З'їзди працівників українських музеїв Польщі в міжвоєнний період. Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. Луцьк, 2012. № 11. С. 113-119.
- 33.Гаврилюк О. Н. Сучасна українська та польська історіографія діяльності музеїв західноукраїнського регіону в міжвоєнний період. Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. Луцьк, 2012. № 10 (235). С. 124-130.
- 34.Гаврилюк С. Джерела до вивчення історії перших музеїв Волинської губернії. Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб. / Редкол.: А. Силук та ін. Луцьк, 1999. Вип. 2. С. 39-41.
- 35.Ганнусенко Н. З досвіду художньо-естетичного виховання учнів у шкільних музеях. Мистецтво та освіта. 1999. № 1/4. С. 24–27
- 36.Ганнусенко Н. Світ музею. Мистецтво та освіта. 1998. № 1/4. С. 46–49
- 37.Гламазда М. Храм української книги: До 30-річчя Музею книги і друкарства України. Друкарство. 2005. № 3. С. 63–67.
- 38.Головчанська У. Національному заповіднику «Софія Київська» - 75! Образотворче мистецтво. 2009. № 4. С. 146.
- 39.Горак Р. Д. Дім на Софіївці: путівник по музею [Івана Франка у Львові]. Харків: Майдан, 2010. 384 с.: іл.
- 40.Гордієнко Т. Шкільний етнографічний музей. Наша Берегиня. 2012. № 3. С. 41–43.
- 41.Гоць П. Н. Музей Степана Бандери в Дублянах: путівник. Львів: Край, 2005. 74 с.
- 42.Грабинська Л., Хмелярська Л. Розвиток музеїв при навчальних закладах міста Луцька. Літопис Волині: всеукр. наук. часоп. Луцьк, 2011. Чис. 9. С. 6-41.
- 43.Грицина Л. Хроніка виставкової діяльності музею. 1994-1998 рр. Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб. Луцьк, 1999. Вип. 2. С. 43-56.
- 44.Гріффен Л. О., Константинов О. В. Український технічний музей. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2008. 172 с.
- 45.Данилюк А. На варті історичних надбань: Львівському скансену – 40 років. Дзвін. 2006. № 9. С. 118–122.
- 46.Данилюк, А. Г. Українські скансени: Історія виникнення, експозиції, проблеми розвитку. Тернопіль: Навч. кн. Богдан, 2006. 104 с.
- 47.Дерев'янка С. «У музеї кожне фото, кожен лист живі для мене...» [Музей Олександра Довженка]. Кіно-Театр. 2014. № 1. С. 46–47.
- 48.Дерев'янка С. «У музеї кожне фото, кожен лист живі для мене...». Кіно-Театр. 2014. № 1. С. 46–47.
- 49.Державний літературно-меморіальний музей Івана Франка у Львові: путівник / Уклад.: В.

- Бонь, М. Давидова, Л. Полюга. Львів: Кн.-журн. вид-во, 1956. 74 с.
50. Державний музей книги і друкарства Української РСР: фотопутівник / Авт. тексту: С. А. Асеева та ін.; заг. ред. та упоряд. М. М. Гламазди. К.: Мистецтво, 1981. 128 с.
 51. Дідух Л. Микола Біляшівський і розвиток місцевих музеїв в Україні. Краєзнавство. 2008. № 1/4. С. 120-127.
 52. Днепропетровский национальный исторический музей имени Д. И. Яворницкого. Антиквар. 2013. № 5. С. 58-59.
 53. Дяків С. Жанна д'Арк української культури [про В. І. Свенціцьку, подвижника музейної справи ХХ ст.]. Поступ. 2003. 4-10 верес. Вкладка.
 54. Железко А. Музейна справа у Києві в 20-х – 30-х рр. ХХ ст. Київська старовина. 2006. № 4. С. 107-112.
 55. Жупанський О. Музеї тихо помирають. Українська культура. 2006. № 5/6. С. 31-32.
 56. Запорожский областной краеведческий музей. 2013. № 5. С. 64-65.
 57. Затуловська, О. Відновлення роботи Чернівецького державного історико-краєзнавчого музею в післякупаційний час (1944-1945 рр.). Історія і сьогодення музею: головні аспекти діяльності, завдання, проблеми, рішення: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. / Редкол.: О. Затуловська та ін. Чернівці, 2013. С. 25-31.
 58. Захарчук Н. Нотатки з історії музейної справи в Бердичеві. Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб.: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. Луцьк, 2009. Вип. 4. С. 246-252.
 59. Збереження пам'яток науки і техніки в музеях: історія, досвід, перспектива: зб. наук. ст. / Відпов. за вип. Л. К. Афанасьєва. К.: б. в., 2001. 115 с.
 60. Зінчук Л. Сюди людські стежки навіки пролягли [Державний музей Тараса Григоровича Шевченка]. Образотворче мистецтво. 1989. № 2. С. 15-17.
 61. Змінити русло річки: можливо у київському музеї води. Міське господарство України. 2009. № 1. С. 20-21.
 62. Зубченко І. У сценах і діях: музей театрального, музичного та кіномистецтва України. Дніпро. 2012. № 9. С. 106-109.
 63. Іващук Л. А. Петро Іванович Рулін - перший директор Музею театрального, музичного та кіномистецтва України. Українська біографістика: зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. К., 2010. Вип. 7. С. 180-191.
 64. Історія і сьогодення музею: головні аспекти діяльності, завдання, проблеми, рішення: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. / Редкол.: О. Затуловська та ін. Чернівці: Букрек, 2013. 492 с.
 65. Історія Колодяжненського літературно-меморіального музею Лесі Українки в фотографіях та особистостях. Леся Українка і родина Косачів в контексті української та світової культури: наук. зб.: матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., 24-25 лют. 2006 р., с. Колодяжне / Відп. за вип. А. Силюк, В. Комзюк. Луцьк, 2006. Вип. 3. С. 200-219.
 66. Качковська Л. Р. Музейна справа в діяльності Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. Луцьк, 2012. № 10 (235) С. 141-146.
 67. Кінд-Войтюк Н. В. Музезнавчі дослідження та пам'яткоохоронна робота на Волині у 1920-1930-х рр. у польській історіографії. Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. Луцьк, 2011. № 10. С. 137-142.
 68. Климишин О. С. Історія становлення природничих музеїв [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzdpm_2014_30_4, назва з екрану. Дата звернення: 20.09.17.
 69. Коваль Н. Онлайн-музей України. Краєзнавство. Географія. Туризм. 2015. № 12. С. 17-25.
 70. Коваль Ю. А. Аптека-музей у Львові: ілюстр. нарис. Львів: Каменяр, 1976. 48 с.
 71. Ковальчук Є. І. Формування фонду сакрального мистецтва у Волинському краєзнавчому музеї (1929-2012 роки). Луцьк: Волинські старожитності, 2013. 294 с.
 72. Ковтанюк Н. Національному музею історії України - 110 років. Історичний журнал. 2009. №

6. С. 16-34.
73. Колеснікова В. А., Черновол І. В., Яненко А. С. Музей (Кабінет) антропології та етнології імені проф. Хв. Вовка. К.: Стародавній Світ, 2012. 88 с.
 74. Комзюк В. Історія садиби Косачів у селі Колодяжному в документах і спогадах. Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб. Луцьк, 1999. Вип. 2. С. 111-122.
 75. Кот С. Воєнна музейна драма. Україна. 2007. № 4/5. С. 56–59.
 76. Кримський С. Софія Київська. Ефект високого неба. Україна Incognita / За заг. ред. Л. Івшиної. К., 2015. С. 27-43.
 77. Крук О. Участь громадськості у розвитку українського музейництва 1960-х – 1980-х роках. Краєзнавство. 2008. № 1/4. С. 128–137.
 78. Крук О. Участь громадськості у розвитку українського музейництва 1960-х-1980-х роках. Краєзнавство. 2008. № 1/4. С. 128-137.
 79. Кузьма В. В. Історія музеїв підприємств та установ Закарпатської області (50–90-ті роки ХХ ст.). Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. Ужгород, 2013. Вип. 2 (31). С. 31-35.
 80. Кузьма В. В. Створення музею народної архітектури і побуту в Ужгороді та розширення мережі етнографічних експозицій у Закарпатській області (60-80-ті рр. ХХ ст.). Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. Ужгород, 2016. Вип. 1 (34). С. 114-119.
 81. Куль Л. Економічна політика музейної організації у ХХІ столітті. Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб.: матеріали ІV Всеукр. наук.-практ. конф. Луцьк, 2009. Вип. 4. С. 322-325.
 82. Кунанець Н. Бібліотека Національного музею: до історіографії питання. Вісник Книжкової палати. 2011. № 9. С. 40-42.
 83. Курдельчук Д., Чисюк Я., Луговий В. Військовий музей у м. Луцьку: досвід і основні тенденції розвитку. Волинь у Другій світовій війні: зб. наук. та публіцист. ст. Луцьк, 2005. С. 217-223.
 84. Курченко Т. Формування музейної мережі півдня України у першій половині ХІХ століття. Краєзнавство. 2011. № 4. С. 179-183.
 85. Куцаєва Т.О. Неформальна освіта дорослих та музейна андрагогіка в контексті історії сучасної музейної справи в Україні (огляд історіографії) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2016_9_25, назва з екрану.
 86. Куценко С. Ю. Становлення та розвиток інтернет-ресурсів музеїв України. Автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.06. Черкаси, 2017. 20 с.
 87. Кушпетюк О. Діяльність Городоцького музею на Волині в епістолярній спадщині кінця ХІХ - початку ХХ ст. Українська історична наука на шляху творчого поступу: у 3 т.: доп. та повідомл. / 3-й Міжнар. наук. конгрес укр. істориків, 17-19 трав. 2006 р. Луцьк, 2007. Т. 1. С. 298-302.
 88. Кушпетюк О. Екскурсійна діяльність музейних закладів Волині другої половини ХІХ – початку ХХ ст. Наук. вісн. ВДУ ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. Луцьк, 2001. № 5. С. 110–114.
 89. Кушпетюк О. Збереження та представлення історичних пам'яток в експозиціях музейних закладів Волині кінця ХІХ - початку ХХ ст. Українська історична наука на сучасному етапі розвитку: другий міжнарод. наук. конгр. укр. істориків: доп. та повідомл. Кам'янець Подільський [та ін.], 2006. Т. 2. С. 277-284.
 90. Кушпетюк О. Збірки музейних закладів Волинської губернії – вагомим джерелом підготовки історичних досліджень у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. П'ятий конгрес Міжнародної асоціації українців. Історія. Чернівці, 2004. Ч. 2. С. 386–390.
 91. Кушпетюк О. І. «Археологическая летопись Южной России» про діяльність музейних закладів Волинської губернії. Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. Луцьк, 2011. № 23. С. 131-136.
 92. Кушпетюк О. Наукові експедиції (екскурсії) музейних закладів ХІХ – початку ХХ ст. по

- вивченню історії та старожитностей Волині. Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології: зб. наук. ст. Чернівці, 1999. Т. 3. С. 221–225.
93. Кушпетюк О. Федір Рудольфович Штейнгель та його роль в організації Городоцького музею. Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб.: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 80-річчю Волин. краєзнав. музею та 60-річчю Колодяжн. літ.-мемор. музею Лесі Українки, Луцьк-Колодяжне, 19-20 трав. 2009 р. Луцьк, 2009. Вип. 4. С. 263-266.
 94. Латанський С. «Вірна заповітам родини»: приватний музей-галерея прикладної кераміки та живописної творчості братів Бурлай. Музеї України. 2010. № 3. С. 22–24.
 95. Левицька Т. З історії створення і діяльності Художнього музею у Луцьку. Минуле і сучасне Волині та Полісся. Луцька міська громада: історія, традиції, люди: наук. зб. / Упоряд. та відповід. за вип. Г. Бондаренко, А. Бондарчук, А. Силюк. Луцьк, 2007. Вип. 26. С. 130-132.
 96. Літературно-меморіальний музей Івана Франка: путівник / Уклад. В. Бонь, М. Давидова. Львів: Кн.-журн. вид-во, 1962. 80 с.
 97. Літературно-меморіальний музей-садиба Лесі Українки в Колодяжному / Відп. за вип. А. Силюк. [Б. м.]: [б. в.].
 98. Лобода Т. В. Кравченко та розвиток народознавчих студій у Волинському історико-археологічному музеї (1900-1929) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ipiend.gov.ua/uploads/nz/nz_40/loboda_kravchenko.pdf, назва з екрану.
 99. Лобода Т. В. Кравченко та розвиток народознавчих студій у Волинському історико-археологічному музеї (1900-1929). Наукові записки: зб. наук. праць / Редкол.: Ю. А. Левенець та ін. К., 2008. Вип. 40. С. 325-344.
 100. Львівська картинна галерея: альбом / Упоряд.: О. Ріпко, В. Осійчук. К.: Мистецтво, 1977. 30 с.: іл.
 101. Мансфелд Б. Muzea na Wolyniu. Wolanie z Wolynia. 2015. № 1. С. 25-30.
 102. Маньковська Р. Музеологія як наукова галузь: сучасний дискурс та проблема теоретичного інтегрування. Краєзнавство. 2009. № 3/4. С. 136–144.
 103. Маньковська Р. Народне музейництво в громадянському суспільстві: історія і перспективи розвитку. Краєзнавство. 2008. № 1/4. С. 138–144.
 104. Маньковська Р. Сучасні музейні комунікації та перспективи їх розвитку. Краєзнавство. 2013. № 3. С. 75–84.
 105. Мах П. П. Козацькі могили: Музей-заповідник під Берестечком: нарис-путівник. Львів: Каменяр, 1972. 64 с.
 106. Машталір В. В. Розвиток музейної справи в системі Міністерства оборони України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Псп_2012_22_18, назва з екрана.
 107. Медвідь Л. Феномен Возницького. Музейний провулок. 2007. № 2. С. 80–83.
 108. Мезенцева Г. Г. Музеєзнавство (на матеріалах музеїв Української РСР). К.: Вища шк., 1980. 120 с.
 109. Миргородський музей Давида Гурамишвили: фоторасказ о музее выдающегося груз. поэта Давида Гурамишвили в Миргороде / Авт.-сост. Н. К. Давыденко. К.: Мистецтво, 1973. 24 с.: іл.
 110. Музеї навчальних закладів Волинської області – осередки освіти і виховання: Путівник. Луцьк, 2005. 80 с.
 111. Музей історичних коштовностей України: Альбом / Вст. ст. С. М. Чайковський. К.: Мистецтво, 2004. 464 с.: іл.
 112. Музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків: альбом / Упоряд.: Г. Біленко, М. Вишневецька; пер. на англ. О. Подшибіткін. К.: б. в., 2010. 524 с.
 113. Музей народної архітектури і побуту у Львові: путівник / Авт. тексту І. Д. Красовський; відп. за вип. Л. І. Марусенкова. Львів: Каменяр, 1975. 64 с.
 114. Муляр Г. В. Діяльність Волинського та Рівненського краєзнавчих музеїв зі збереження сакральних пам'яток (1970-1980-ті рр.). Науковий вісник Волинського національного

- університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. Луцьк, 2012. № 11 (236). С. 107-113.
115. Національний пантеон «Козацькі могили»: іст.-краєзнав. нарис / Авт.: В. Рожко та ін. Луцьк: Медіа, 2003. 544 с.
 116. Національний художній музей України: альбом. К.: Артанія Нова, 2003. 416 с.
 117. Невичерпне джерело духовності: нариси про діяльність музеїв історії ВНЗ м. Харкова. Харків: НУА, 2003. 140 с.: іл.
 118. Непомнящий А. А., Акименков В. В. Из истории археологических исследований крымских музеев в 20-е гг. XX в. Археологія і давня історія України. Вип. 9: Історія археології: дослідники та наукові центри. К., 2012. С. 192-194.
 119. Німенко Н. А. Археологічні дослідження на Сумщині у контексті становлення та розвитку Роменського краєзнавчого музею у 20-х роках XX ст. Археологія і давня історія України. Вип. 9: Історія археології: дослідники та наукові центри. Київ, 2012. С. 195-199.
 120. Ніч музеїв» для музею – зайвий клопіт чи нові можливості?: матеріали семінару Секції професіоналізації музейного персоналу Українського комітету ICOM (Київ, 25 жовтня 2010 р.). Музейний простір. 2012. № 1. Додаток до журналу.
 121. Омельченко Ю. А. Шкільні музеї. К.: Рад. шк., 1981. 126 с.
 122. Пазенко Ю. Функціонування та особливості розвитку музейної справи у Дніпропетровській області в 1953-1964 рр. (на прикладі Криворізького історико-краєзнавчого музею). Історичні студії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2015. Вип. 13/14. С. 88-92.
 123. Палеонтологічному музею Львівського Національного університету імені Івана Франка - 110 років. Палеонтологічний збірник: зб. наук. пр. / Редкол.: Р. Лещух та ін. Львів, 2015. № 47. С. 3-9.
 124. Палинчак В. В. Етапи розвитку музейної справи на Закарпатті у першій половині XX століття. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. Ужгород, 2014. Вип. 1 (32). С. 18-25.
 125. Панкулич В. В. Історія музейної справи на Закарпатті. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Історія. Ужгород, 2009. Вип. 22. С. 159-161.
 126. Панкулич В. В. Розвиток музейництва Ужгорода в 1920-1940-х роках. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Історія. Ужгород, 2014. Вип. 1 (32). С. 40-50.
 127. Петрік М. Меморіальні музеї Харківщини: етапи розвитку мережі. Мандрівець. 2015. № 3. С. 66-69.
 128. Піскова Е. М. Роль діячів науки у розвитку музейництва в Україні у дорадянський період / Е. М. Піскова // Шоста Всеукр. наук. конф. з іст. краєзнавства (Луцьк, верес.-жовт. 1993 р.). Луцьк, 1993. С. 329-330.
 129. Попельницька О. О. М. Ф. Біляшівський - перший директор Національного музею історії України. Український історичний журнал. 2008. № 2. С. 100-118.
 130. Пошивайло І. «Музей майдану». Артанія: Мистецтво. Культурологія. Націологія. Історія. Критика. Публіцистика. 2014. № 1/2. С. 45-51.
 131. Пошивайло І. Музей Майдану: безпечне місце для небезпечних ідей. Музейний простір. 2014. № 1. С. 20-26.
 132. Прищепа Б. А. З історії рівненських музеїв. Шоста Всеукр. наук. конф. з іст. краєзнавства. Луцьк, 1993. С. 337.
 133. Про стан та перспективи розвитку музейної та бібліотечної справ в населених пунктах України: матеріали семінару. Луцьк 18-19 березня 2004 р / Відп. ред. Т. О. Шевелюк. К., 2004. 72 с.
 134. Пусепліна Н. Освітньо-виховна діяльність музеїв в історії педагогічної думки. Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка. Серія Педагогічні науки. Полтава, 2006. Вип. 6 (53). С. 159-166.
 135. Раритети Вінницького обласного краєзнавчого музею: альбом / К. І. Висоцька, Г. С. Гальчевська, С. С. Гареник и др. Вінниця: Вінницький обл. краєзнав. музей, 2007. 127 с.

136. Робертс Г. Оцифрування музейної колекції : досвід Імперського воєнного музею. Музейний простір. 2014. № 2. С. 4–8.
137. Рожко В. Є. Документальні джерела держархіву Волинської області про масові народні походи до «Козацьких могил» у 30-х роках. Берестецька битва в історії України: тези четвертої республік. наук.-теорет. конф. / Упоряд.: І. Г. Пашук, В. Й. Сидорук. Остріг, 1993. С. 37-39.
138. Романча Л. Джерела з історії Музею театрального, музичного і кіномистецтва України (1921-1934). Бібліотечний вісник. 2009. № 2. С. 36-41.
139. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеезнавство: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 430 с.
140. Рябчикова Ф. Д. Програма 1921 р. Василя Григоровича Кравченка щодо формування етнографічних колекцій музеїв. Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Історичні науки. Луцьк, 2008. № 11. С. 65-76.
141. Рябчикова Ф. До питання формування етнографічної колекції Волинського центрального музею (1921-1923 рр.). Минуле і сучасне Волині й Полісся: роде наш красний: матеріали Третьої Волин. обл. наук.-етногр. конф., 14-15 черв. 2007 р., м. Луцьк.: зб. наук. пр. Луцьк, 2007. Вип. 24. С. 147-151.
142. Савчин Г. Іван Филипчак як засновник і активний діяч музею «Бойківщина». Вісник Львівського університету. Серія педагогічна / Редкол.: Д. Герцюк та ін. Львів, 2008. Вип. 24. С. 259-264.
143. Савчук В. Музеї України як центри краєзнавчої роботи в 20-х-30-х рр. ХХ ст. Краєзнавство. 2011. № 2. С. 216-222.
144. Свешніков І. К. Музей-заповідник «Козацькі могили»: путівник / Ред. О. Т. Мигаль. Львів: Каменяр, 1990. 94 с.
145. Силюк А. Волинський краєзнавчий музей: сторінки історії формування колекції. Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб. / Редкол.: А. Силюк та ін. Луцьк, 1999. Вип. 2. С. 6-10.
146. Сіб'якіна Т. Аналіз книги відгуків 1967-1974 рр. в дослідженні історії діяльності Стецівського народного музею. Жовківські читання 2013: зб. ст. другої міжнар. наук. конф. «Музей в сучасному світі» / Упоряд. С. Каськун. Львів, 2013. С. 148-150.
147. Стельмах І. Громадські музеї в Криму (80-ті роки ХХ століття): мережа та тематика фондів колекцій. Краєзнавство. 2011. № 4. С. 183-190.
148. Стемковський В. Історія музейної справи на Володимирщині. Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб.: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 80-річчю Волин. краєзнав. музею та 60-річчю Колодяжн. літ.-мемор. музею Лесі Українки, Луцьк-Колодяжне, 19-20 трав. 2009 р. Луцьк, 2009. Вип. 4. С. 227-229.
149. Стрельський Г. Подвижник музейної справи: Д. Щербаківський. Історичний календар. К., 1996. С. 379–380.
150. Стрільчук В. Музейна справа на Бродівщині: історія та сучасність. Музеї України. 2007. № 6. С. 20-21.
151. Стріха М., Гриценко О. Музей. Нариси української популярної культури / За ред. О. Гриценка. К., 1998. С. 427–439.
152. Стромиліук Л. В. Фотографія як джерело вивчення історії музейної справи в Україні (на прикладі національного заповідника «Софія Київська»). Актуальні проблеми теорії і практики музейної та пам'яткоохоронної діяльності: зб. наук. пр. К., 2013. С. 111-121.
153. Струцюк Й. Г., Чернецький І. І. Колодяжненський літературно-меморіальний музей Лесі Українки: путівник. Львів: Каменяр, 1984. 90 с.
154. Терехова Н. Музей видатних діячів української культури. Пам'ятки України. 2014. № 10. С. 2–5.
155. Ткачук Я. Музейник із Коломиї [В. Кобринський]. Народне мистецтво. 2009. № 1/2. С. 14–17.
156. Тонконог О., Шакула В. Внесок Михайла Івановича Сікорського у розвиток вітчизняного

- краєзнавства. Краєзнавство: науковий журнал. 2011. № 4. С. 171–176.
157. Тригуб В. Екзотичні музеї: Київська ГЕС. Музеї України. 2009. № 2. С. 31.
158. Уривалкін О. М. Історичне краєзнавство: навч. посіб. 2-е вид., стер. К.: КНТ, 2008. 296 с.
159. Усенко П. С. Історіографічний аспект становлення музеології як сучасної наукової дисципліни. Вісник Дніпропетровського університету. Серія Історія та археологія. Дніпропетровськ, 2009. Т. 17, № 1/1. С. 221-227.
160. Усенко П. С. Становлення музеологічної дисципліни: історико-історіографічний аспект (від Пізнього Відродження до кінця ХХ ст. Автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.06. Дніпропетровськ, 2013. 20 с.
161. Федорова Л. З історії музеїв Києва ХІХ - початку ХХ ст. Краєзнавство. 2011. № 1. С. 115-128.
162. Федорук, Л. Музей Лесі Українки в с. Колодяжному Ковельського району. До історії створення. Леся Українка і родина Косачів в контексті української та світової культури: наук. зб.: матеріали 3 Всеукр. наук.-практ. конф., 24-25 лют. 2006 р., с. Колодяжне / Відп. за вип.: А. Силюк, В. Комзюк. Луцьк, 2006. Вип. 3. С. 138-141.
163. Фещенко Є. Л., Фанигін Ю. Ю. Охорона пам'яток культурної спадщини в УРСР в 60-70 рр. ХХ ст. (За архівними матеріалами Дніпропетровського історичного музею). Вісник Дніпропетровського університету. Серія Історія та археологія: наук. журн. / Редкол.: С. І. Світленко. Дніпропетровськ, 2010. Т. 18. № 1/1. С. 317-324.
164. Хоречко А. М. Участь дворян Катеринослава у діяльності Катеринославської архівної комісії. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Історія та археологія: наук. журн. Дніпропетровськ, 2011. Т. 19. № 1/1. С. 70-73.
165. Хроніка Волинського краєзнавчого музею. Літопис Волині: наук.-попул. і літ.-худож. часоп. Луцьк, 2003. Ч. 2. С. 173-189.
166. Чайковський Є., Головацький І. З історії музейництва НТШ. З історії Наукового товариства ім. Т. Шевченка: зб. доп. і повідомл. наук. сесій і конф. НТШ у Львові / Ред. О. Купчинський. Львів, 1998. С. 207–232.
167. Частакова Я. Перший в Україні і єдиний у світі музей історії українського хореографічного мистецтва. Музеї України. 2011. № 1. С. 30–31.
168. Червоний Є. Музеї та соціальні мережі: нові можливості та випробування. Музейний простір. 2013. № 2. С. 30–33.
169. Чередниченко А. Мистецтво збереження мистецтва: у червні 2012 р. в рамках проекту Укр. центру розвитку музейної справи «Сучасні музейні технології» відбулася подорож укр. фахівців до Німеччини на виробництво компанії REIER... Музейний простір. 2012. № 2. С. 27–34.
170. Чередниченко А. Ніч у музеї Івана Гончара. Музейний простір. 2011. № 1. С. 40.
171. Черниговский областной исторический музей имени В. В. Тарновского. Антиквар. 2013. № 5. С. 62–63.
172. Чисюк Я. Волинський регіональний музей українського війська та військової техніки. З історії створення та основні тенденції розвитку . Волинський музей: Історія і сучасність: наук. зб.: матеріали ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої 75-річчю Волин. краєзн. музею та 55-річчю Колодяжн. літ.-мемор. музею Лесі Українки, 18-19 трав. 2004 р., Луцьк - Колодяжне / Редкол.: А. Силюк та ін. Луцьк, 2004. Вип. 3. С. 148-149.
173. Чмелик Р. Музей етнографії та художнього промислу ІН НАНУ. Артклас. 2004. № 3. С. 12–15
174. Чорней Ю. Музейний лаборант Петер Демант. Історія і сьогодення музею: головні аспекти діяльності, завдання, проблеми, рішення: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. Чернівці, 2013. С. 84-91.
175. Чупрій Л.В. Стан та проблеми музейної справи в Україні. Музеї України. 2010. № 2. С. 2–4.
176. Чусова К. «Роль музеїв в освіті та розвитку культурно-пізнавального туризму»:

- міжнародний тренінг ЮНЕСКО/ICOM з циклу «Управління музеєм – XXI століття». Київ, 18-20 жовтня 2011 р. Музейний простір. 2011. № 2. С. 41–44.
177. Шевченко В. В., Ломачинська І. М. Музеєзнавство: навч. посіб. К.: Україна, 2007. 288 с.
178. Юхимчук К. Ігор Свешніков та Львівський історичний музей (1945-1959 роки). Археологічні дослідження Львівського університету: зб. наук. пр. / Редкол.: Л. Войтович та ін. Львів, 2015. Вип. 19. С. 199-215.
179. Якимлюк А. З історії створення Волинського регіонального музею Українського війська та військової техніки. Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє: Матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф. асп. і студ. Луцьк, 2007. Т. 1. С. 65-66.
180. Ярошук М. З історії Кортеліського історичного музею. Волинський музей: Історія і сучасність: тези та матеріали наук.-практ. конф., присвяченої 65-річчю Волин. краєзн. музею та 45-річчю Колодяжн. літ.-мемор. музею Лесі Українки, 16-17 черв. 1994 р. Луцьк, 1998. С. 14.
181. Ясновська Л. В. Дослідження давньоруських старожитностей Чернігівщини співробітниками Чернігівського державного музею у 20-30-х рр ХХ ст. Археологія і давня історія України. Вип. 9: Історія археології: дослідники та наукові центри. К., 2012. С. 351-356.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет, завдання і зміст курсу «Історія музейної справи».
2. Періодизація історії музейної справи.
3. «Історія музейної справи в Україні» як міждисциплінарний курс.
4. Перші форми колекціонування в Україні.
5. Зародження університетського музейництва у XVIII ст.
6. Історико-культурні передумови та причини виникнення перших музеїв на території України на початку XIX ст.
7. Наукові товариства першої половини XIX ст. і розвиток музейництва на Півдні України.
8. Кабінет рідкостей Чорноморського депо та Миколаївський музей античних пам'яток.
9. Музей старожитностей у Феодосії, роль І Айвазовського у його розвитку.
10. Одеський міський музей.
11. Керченський археологічний музей.
12. Музей старожитностей Катеринославщини.
13. Внесок окремих дослідників, колекціонерів, меценатів у становлення перших музеїв в Україні (перша половина XIX ст.): Іван Бларамберг, Поль Дюбрюкс, Іван Стемпковський, Антон Ашкі, Олександр Поль.
14. Українські пам'ятки у музеях Петербурга і Москви. Розпорядження 1847 р.
15. Музеї при навчальних закладах у першій половині XIX ст.
16. Становлення приватного та церковного колекціонування в західних регіонах України.
17. Особливості розвитку українського музейництва другої половини XIX — початку ХХ ст. у територіальних межах Австро-Угорщини і Росії. Періодизація розвитку українського музейництва у XIX — початку ХХ ст.
18. Колекціонери, меценати і розвій музейної справи у XIX — початку ХХ ст.
19. Збирацько-колекціонерська діяльність В. Тарновського та його збірка.
20. Колекція місцевої старовини О. Поля у Катеринославі та її склад.
21. К. Скаржинська: колекціонуванням пам'яток місцевої старовини, створення приватного музею.
22. Т. Легоцький: дослідження, колекції, створення музею історії та побуту краю.
23. Археологічні пошуки О. Бобринського та передача знайдених артефактів до музею.
24. Роль А. Петрушевича у формуванні музейних колекцій.
25. Родинна колекція Терещенків, Симиренків.
26. Збірка творів мистецтва родини Ханенків.
27. Колекції Оссолінських та Любомирських.
28. Музеї навчальних закладів у у другій половині XIX — початку ХХ ст.

29. Музеї наукових і культурно-освітніх товариств у другій половині XIX — початку XX ст.
30. Роль губернських учених архівних комісій у створенні музеїв другої половини XIX — початку XX ст.
31. Особливості музеїв губернських земств другої половини XIX — початку XX ст.
32. Церковно-історичне музейництво другої половини XIX — початку XX ст.
33. Церковний музей у Львові. А. Шептицький.
34. Музей при публічній бібліотеці м. Житомира.
35. Музей при Товаристві дослідників Волині.
36. Волинський музей при Рівненському сільськогосподарському рільничому товаристві.
37. Військово-історичний музей у м. Дубно та Меморіальний музей-пам'ятник “Козацькі могили” у м. Берестечку.
38. Барон Федір Штейнгель — засновник Городоцького музею.
39. Створення Городоцького музею та його колекції.
40. Експедиційна та науково-дослідна робота Городоцького музею.
41. Роль М. Біляшівського у формуванні і опрацюванні фондів музею Штейнгеля.
42. Приватні колекції членів родини Шодуарів та їх доля.
43. Давньосховища Волині.
44. Стан українського музейництва в перші роки радянської влади. Музейна політика більшовиків.
45. Українське музейництво за часів Центральної Ради.
46. Музейна справа в Україні при уряді Павла Скоропадського.
47. Українське музейництво часів Директорії.
48. Національне музейництво в часи українізації (1920-ті роки).
49. Заснування національних та регіональних музеїв у міжвоєнний період.
50. Підготовка кадрів музейних працівників у міжвоєнний період.
51. 1-й Всеросійський музейний з'їзд та його вплив йогона розвиток музейної справи. Нові принципи побудови музейних експозицій
52. Діяльність іспартів і створення музеїв «нового типу» у міжвоєнний період.
53. Виставкова і видавнича діяльність західноукраїнських музеїв та з'їзди українських музейних працівників у міжвоєнний період.
54. Західноукраїнські музеї у міжвоєнний період.
55. Особливості музейництва на землях Східної і Західної України у міжвоєнний період.
56. Реформування музеїв на землях Західного регіону України після вересня 1939 р.
57. Особливості створення та структура Волинського науково-дослідного музею у Житомирі.
58. Формування колекції Волинського науково-дослідного музею у Житомирі.
59. Основні форми роботи Волинського науково-дослідного музею у Житомирі. Експедиційна діяльність.
60. Микола Біляшівський: внесок у розвиток українського музейництва.
61. Володимир і Дмитро Антоновичі: внесок у розвиток українського музейництва.
62. Дмитро Багалій, Микола Сумцов: внесок у розвиток українського музейництва.
63. Данило Щербаківський: внесок у розвиток українського музейництва.
64. Музей (Кабінет) антропології та етнології імені Ф. Вовка при ВУАН та Музей народного побуту при Етнографічній комісії ВУАН.
65. Чернігівський етнографічний музей.
66. Етнографічне музейництво на західноукраїнських землях у міжвоєнний період.
67. Знищення української музейної традиції у період “Великого терору”.
68. Микола Макаренко: внесок у розвиток українського музейництва.
69. Дмитро Яворницький: : внесок у розвиток українського музейництва.
70. Федір Шміт: внесок у розвиток українського музейництва.
71. Федір Козубовський: внесок у розвиток українського музейництва.
72. Євгенія Спаська: внесок у розвиток українського музейництва.
73. Ніна Заглада: внесок у розвиток українського музейництва.
74. Лідія Шульгина: внесок у розвиток українського музейництва.
75. Софія Терещенко: внесок у розвиток українського музейництва.

76. Коростенський краєзнавчий та Бердичівський соціально-історичний музеї у міжвоєнний період.
77. Краєзнавчий музей в с. Дідковичі на Коростенщині у міжвоєнний період.
78. Регіональний Музей Землі Дубенської та Музей Кременецької землі у міжвоєнний період.
79. Господарський музей Волині та Музей Землі Ковельської у міжвоєнний період.
80. Роль В. Вікторовського та С. Бржозовського у розвитку волинського музейництва.
81. Роль В. Кравченка у розвитку волинського музейництва.
82. Роль П. Абрамовича та С. Бельського у розвитку волинського музейництва.
83. Роль С. Гамченка, В. Бруховського та Т. Мовчанівського у розвитку волинського музейництва.
84. Роль К. Черв'яка та Н. Дмитрука у розвитку волинського музейництва.
85. Роль О. Прусевича у розвитку музейництва.
86. Роль А. Дублянського у розвитку волинського музейництва.
87. Роль Я. Фітцке, Я. Гофмана, С. Мацко та Ю. Неця у розвитку волинського музейництва.
88. Реорганізація музейних закладів Західної Волині у 1940 р.
89. Доля музейних колекцій України у роки Другої світової війни.
90. Діяльність підрозділів Айнзацштабу Розенберга та “батальйону особливого призначення”. Трофейні комісії.
91. Політика тоталітарного режиму в другій половині 1940-х – 1950-х рр. у музейній галузі.
92. Репресивна політика щодо західноукраїнських музеїв у другій половині 1940-х – 1950-х рр.
93. Стан музейної галузі України на початку 1960-х рр.
94. Поняття “громадський музей” в дослідженнях вчених та нормативній базі.
95. Розвиток громадського музейництва в Україні. Позитивні і негативні сторони громадського музейництва. Запровадження звання «народний музей».
96. Організація та функціонування державних історико-культурних заповідників у 1960-80-х рр.
97. Створення музеїв народної архітектури та побуту у 1960-80-х рр.
98. Зростання ролі музеїв у навчально-виховному процесі у 1960-80-х рр.
99. Розвій музейництва у співпраці з Академією наук, творчими спілками та громадськими організаціями у 1960-80-х рр.
100. Реорганізація українських музеїв з 1990-х рр.
101. Сучасна структурна організація діяльності музеїв на державному рівні.
102. Сучасне українське законодавство про види музеїв, порядок їх створення, реорганізації та ліквідації.
103. Сучасне українське законодавство про управління й самоврядування музеїв.
104. Впровадження сучасних інформаційних технологій у музейній сфері на сучасному етапі.
105. Підготовка кадрів музейників в Україні на сучасному етапі.
106. Проблеми збереження музейних цінностей анексованої Кримської Автономної Республіки.
107. Окуповані культурні цінності Донецької та Луганської областей.
108. Дії Збройних Сил України щодо збереження культурних цінностей в умовах війни та збройних конфліктів.
109. Волинський краєзнавчий музей та його структура на сучасному етапі.
110. Районні та міські музеї Волині на сучасному етапі.
111. Музеї при навчальних закладах Волині на сучасному етапі.
112. Негативні фактори в розвитку волинського музейництва на сучасному етапі.